

اقتصاد دهم انسانی

فصل اول

درس دوم ← ❖ انتخاب نوع کسب و کار

تهیه و تنظیم: اکرم حسن نژاد

انتخاب نوع کسب و کار

گفت و گو در کلاس

۱- شما کار تیمی و گروهی را ترجیح می دهید یا کار به صورت فردی را؟ چرا؟

۲- آیا شما در گرو کسب و کار خود پیشرو و رهبر خواهید شد یا پیرو؟

۳- چقدر تحمل پذیرش حرف مخالف را دارید و چقدر می توانید دیگران را با منطق و استدلال متقاعد کنید؟

۴- چقدر دنبال سود شخصی هستید و تا چه میزان حاضرید درآمادتان را صرف امور خیر کنید؟

نقشه راه

بسیار روشن است که پیش از شکل گیری یک کسب و کار جدید ، کارفرما به این فکر کند که به **تنهایی** دست به اقدام بزند یا اینکه با فرد دیگری **شراکت** کند یا حتی کار جدید را **عام المنفعه** انجام دهد.

- ❖ بررسی انواع روش های کسب و کار از نظر سازمان تولید
- ❖ شناسایی مزایا و معایب کسب و کار شخصی
- ❖ آشنایی با مفهوم شراکت و شرکت
- ❖ بررسی مزایا و معایب شراکت و راه اندازی شرکت

کدام کسب و کار؟

اگر بخواهیم به صورت کلی تفاوت مفهومی شکل های مختلف کسب و کار را درک کنیم، باید تنها به این سؤال پاسخ بدهیم که **مالک محصول** یا کالای (نهایی) که به مشتری عرضه می شود، **کیست؟**

یک نفر یا چند نفر و چگونه؟
همین سؤال ساده و پاسخ آن، بیانگر مفهومی است به نام **سازمان تولید**.
با مشخص شدن این مفهوم، به انواع کسب و کار از منظر سازمان تولید می پردازیم.

کسب و کارها از منظر سازمان تولید:

نوع 3: تعاونی ها

نوع 4: موسسات غیر انتفاعی و خیریه

نوع 1: شخصی

نوع 2: شرکت

نوع اول : کسب و کار شخصی

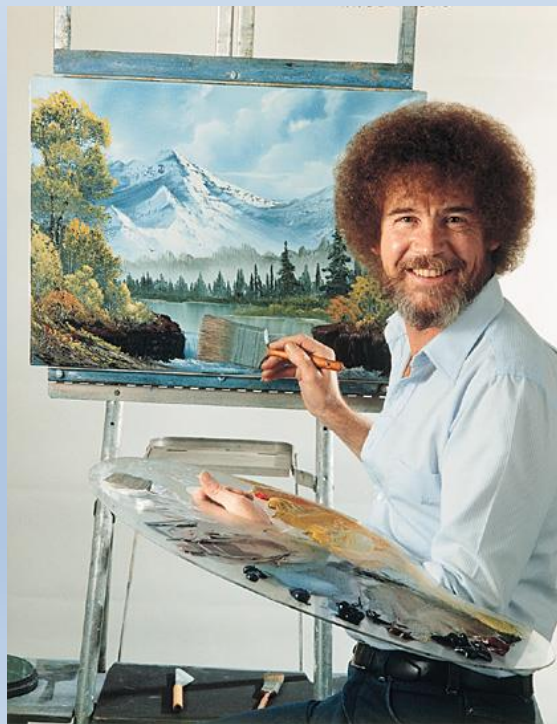
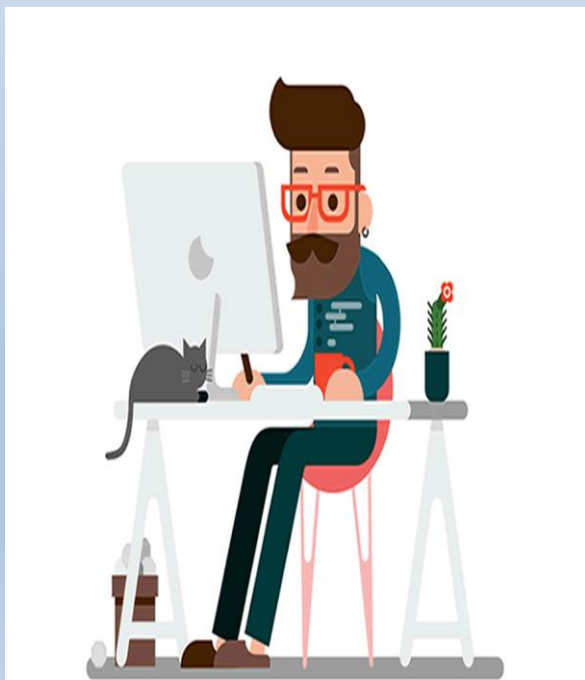
کسب و کار شخصی متعلق به یک شخص است. امروزه اغلب کسب و کارها در ایران به شکل شخصی اند. بیشتر آنها کوچک مقیاس اند و در همه نوع فعالیتی از کشاورزی تا صنعت به ویژه خدمات حضور دارند.

نوع اول : کسب و کار شخصی

مشاغل خویش فرمایی مانند تعمیرکاران خودرو و لوازم خانگی، بنگاه های معاملات ملکی، خرده فروشان، کشاورزان، صنعتگران خرد و هنرمندان، نمونه هایی از کسب و کارهای شخصی هستند؛ حتی در زمینه های تخصصی مانند پزشکی، دندان پزشکی، وکالت و حسابداری اغلب کسب و کارها شخصی اند.

1- کسب و کار شخصی (personal business):

کسب و کار شخصی متعلق به یک نفر است و امروزه بسیاری از کسب و کارهای ایرانیان به شکل شخصی است.

1- اغلب در مقیاس کوچک اند.

2- در همه نوع فعالیتی از کشاورزی تا صنعت و خدمات حضور دارند.

3- شامل مشاغل خویش فرمانی هستند مانند:
خرده فروشان
کشاورزان
تعمیرکاران خودرو
هنرمندان

ویژگی های کسب و کارهای شخصی:

4- در بعضی از زمینه های تخصصی کاربرد دارند مانند:
پزشکی
دندانپزشکی
وکالت
حسابداری

بیشتر بدانیم

چگونه یک کسب و کار شخصی راه اندازی کنیم؟

نام کسب و کارتان را ثبت کنید.

قوانین و مقررات مربوط به آن زمینه را مطالعه کنید.

برای گرفتن **گواهی نامه** یا **پروانه فعالیت رسمی** در آن زمینه اقدام کنید.

اسناد مربوط به هزینه ها و درآمدها را حفظ کنید. این اسناد مبنای تعیین **مالیات** بر کسب و کار شماست.

اگر کسی را برای کارتان به کار گرفتید، شما **کارفرمای** او هستید و باید **حقوق** او را طبق **قانون کار**

پرداخت کنید و او را **بیمه** کنید.

فعالیت فردی در کلاس

مزایای کسب و کار شخصی	معایب کسب و کار شخصی	
راه اندازی آسان و هزینه نسبتاً کم	بار سنگین مسئولیت	1
آزادی عمل و تصمیم گیری آسان	مشکل تامین مالی	2
مالکیت کامل سود	مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی و دعاوی	3

آزادی عمل در ادامه یا تعطیلی کسب و کار

پرداخت حق بیمه بیشتر به دلیل شخصی بودن

نوع دوم: شرکت

اگر با یکی از دوستانتان تدریس خصوصی شروع کنید که او در دروسی غیر از دروس شما مسلط است و باهم شریک شوید (**در سود و زیان**)، در این صورت دیگر شما به تنهایی پاسخگو نیستید و حتی درآمد حاصل از کار نیز با نسبت توافقی بین شما دو نفر تقسیم می شود و از سوی دیگر احتمالاً شریک شما نیز به اندازه شما، مراقب و دلسوز این کسب و کار خواهد بود. اینجاست که شغل شما به نوعی شرکت تبدیل می شود.

نوع دوم: شرکت

شرکت کسب و کاری است که خودش هویت قانونی دارد به این معنی که قانون با یک شرکت مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می کند.

نوع دوم: شرکت

شرکت ها حقوق و تعهدات خاصی دارند؛ دقیقا همانند آنچه که انسان ها انجام می دهند. برای مثال، یک شرکت می تواند **دارایی** داشته باشد، با دیگر شرکت ها یا افراد وارد قرارداد شود و حتی علیه آنها شکایت کند و مورد شکایت قرار بگیرد.

فعالیت خارج از کلاس

درباره تفاوت انواع شرکت ها تحقیق کنید.

با توجه به قانون تجارت کشور، درباره تفاوت انواع شرکت های سهامی عام و خاص، شرکت های تضامنی و شرکت های با مسئولیت محدود تحقیق کنید.

سهامی عام: موسسین شرکت قسمتی از سرمایه را از طریق فروش سهام به مردم تأمین می کنند.

سهامی خاص: تمامی سرمایه آن توسط موسسین تأمین می شود.

تضامنی: در صورت عدم کفایت و بروز مشکل، اگر اموال شرکت برای پرداخت تعهدات کافی نباشد هر یک از شرکا مسئول پرداخت کل تعهدات شرکت می باشند.

با مسئولیت محدود: هر یک از شرکاء به میزان سرمایه ای که در شرکت دارند، مسئول تعهدات شرکت می باشند.

نوع دوم: شرکت

دارایی هر شرکت سهامی به تعداد معینی سهم تقسیم می شود و هر کس با خرید سهام شرکت به سهام دار آن تبدیل می شود که به اندازه سهمش مالکیت نسبی آن را دارد و در **منافع** و **مسئولیت ها** به همان اندازه سهم

است

سهام یک سند مالکیت است و نشان می دهد که دارندۀ آن، بخشی از مالکیت شرکت را در اختیار دارد و در **سود** و **زیان** آن، **شریک** است؛ اگر دارایی شرکتی به ۱۰۰،۰۰۰ سهم تقسیم شده باشد، سرمایه گذاری که ۱۰،۰۰۰ سهم آن را خریداری می کند، مالک ۱۰ درصد شرکت است.

ایجاد یک شرکت

برای تشکیل شرکت، ممکن است به **وکیل** نیاز داشته باشید تا شما را برای تکمیل اساسنامه شرکت و سایر اسناد مورد نیاز کمک کند. **اساسنامه** شرکت باید بیان کند که شرکت برای **چه کسب و کاری** تشکیل شده است؛ **سهام آن چه میزان** است و چگونه **تقسیم** و **فروخته** می شود؛ چگونه شرکت سرمایه اولیه خود را تأمین می کند و چگونه **سود** و **زیان** تقسیم می شود؛ **سهام داران چه حقوق و مسئولیت هایی** در شرکت دارند؛ شرکت چگونه **منحل** می شود و... .

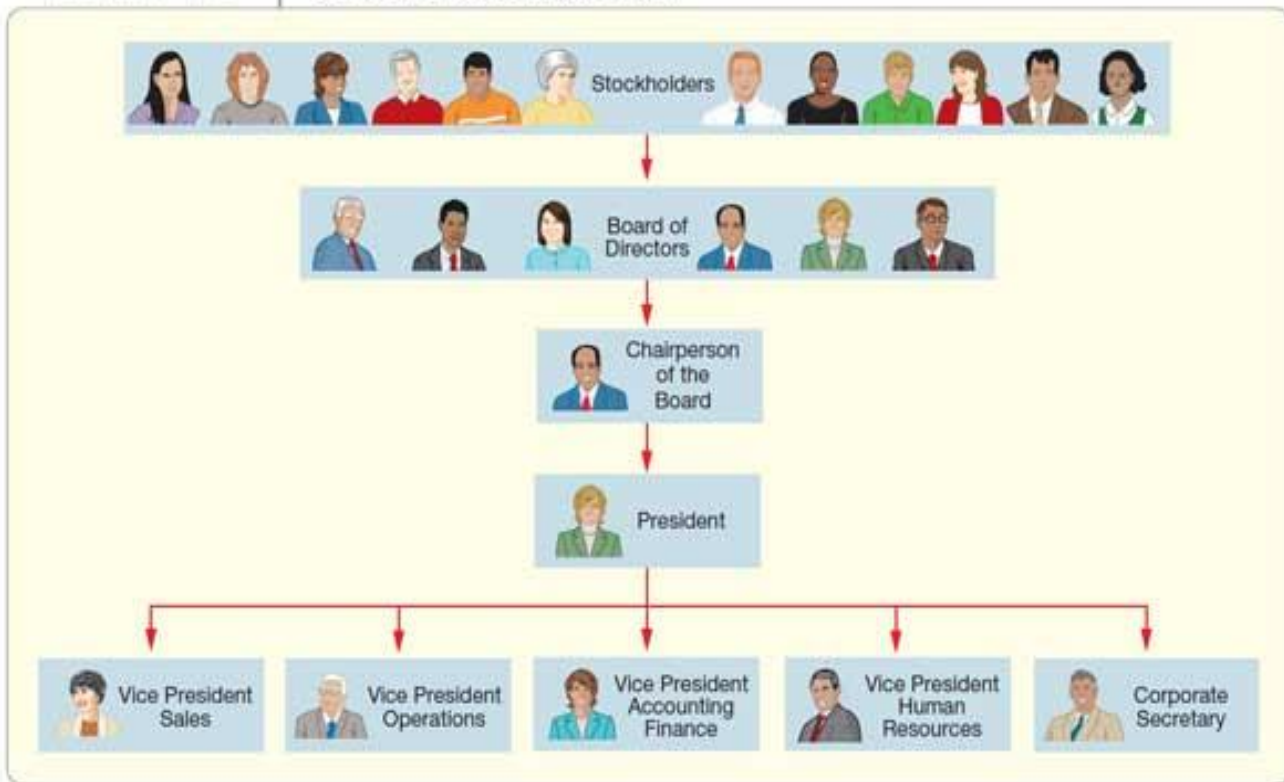
فعالیت فردی در کلاس

ساختار و شیوه تصمیم گیری در شرکت سهامی را تحلیل کنید.

با کمک معلم و مراجعه به قانن تجارت، ساختار سازمانی شرکت

سهامی را تحلیل کنید.

EXHIBIT 1-3 Structure of a Corporation

تأمین کنندگان سرمایه شرکت (سهامداران)

از بین سهامداران انتخاب شده و اداره کننده شرکت هستند (هیئت مدیره)

عهده دار اداره جلسات (رئیس هیئت مدیره)

نماینده شرکت می باشد و حق امضاء دارد (مدیرعامل)

دارای تخصص بوده و امور جاری و اجرایی شرکت را بر عهده دارند (مدیر اجرایی-مدیر برنامه ریزی و..)

فعالیت فردی در کلاس

مزایای ایجاد شرکت سهامی	معایب ایجاد شرکت سهامی	
مسئولیت محدود برای سهام داران	هزینه های راه اندازی بالاتر	1
امکان افزایش سرمایه و تامین مالی بانکی	تاخیر در تصمیم گیری	2
امکان رقابت بالاتر	پیچیدگی هادر رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت های غیر فردی	3
تخصص گرایی بیشتر	تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام	4
شرکت در مزایده ها و مناقضات	قوانین پیچیده و گزارش دهی بیشتر	5
مبادلات تجاری با شرکت های خارجی		6

حمایت قانون از شرکت

هزینه هایی مانند داشتن مشاوره های حقوقی و وکیل

3- تعاونی ها (cooperative):

هدف شرکت تعاونی تامین نیازمندی های اعضا و کمک به بهبود وضعیت اقتصادی آنها است.

1- حضور تعدادی تولیدکننده باهدف بهره مندی از مزایای فعالیت های اقتصادی در مقیاس بزرگ

ویژگی تعاونی ها: 2- رسیدن منفعت به بیشترین مقدار با اقدامات جمعی

3- شبیه بودن مراحل راه اندازی با شرکت ها

نوع سوم: تعاونی

تعاونی کسب و کاری است که با هدف **تأمین نیازمندی های اعضا** تشکیل می شود و به **بهبود وضعیت اقتصادی** آنها کمک می کند. در تعاونی تولید ، تعدادی تولیدکننده جهت بهره مندی از مزایای فعالیت های اقتصادی با مقیاس بزرگ، گرد هم می آیند و با اقدامات جمعی **منفعت** خود را بیشینه می کنند؛

مثلاً تعاونی کشاورزی را عده ای از کشاورزان تشکیل می دهند تا برای تهیه بذر مرغوب و تهیه سموم و کود و نیز امکان بازاریابی، تبلیغات جمعی و ایجاد زنجیره توزیع به آنها کمک کند.

نوع سوم: تعاونی

تعاونی ها مراحل راه اندازی کم و بیش مشابهی با شرکت ها دارند؛ اما نحوه اداره آنها براساس هر نفر، **یک رأی** است؛ یعنی هر کدام از اعضا صرف نظر از اینکه چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد، یک رأی خواهد داشت. اما توزیع سود احتمالی در پایان دوره به **نسبت سرمایه هر عضو** است.

تعاونی	شرکت		
اعضای صرف نظر از میزان تأمین سرمایه تنها یک حق رأی دارند (هر یک نفر یک رأی)	اعضای به نسبت تعداد سهام خود حق رأی دارند (هر یک سهم یک رأی)	در نحوه اداره	تفاوت
تقسیم سود بر اساس نسبت سرمایه هر عضو در تعاونی	تقسیم سود بر اساس تعداد سهم هر نفر	در توزیع سود احتمالی	شباهت

4- موسسات غیرانتفاعی و خیریه (charity-non profit):

موسسات غیر انتفاعی و خیریه ها از انواع شرکت ها هستند.

1- نهادی قانونی

2- داشتن ماموریتی غیر سودآور

3- باهدفی غیرتجاری شکل گرفته

4- ماموریت هادرز زمینه هایی انسانی واجتماعی

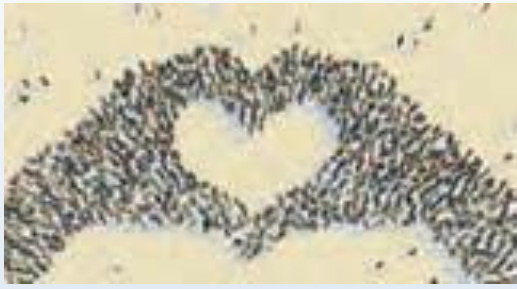
5- مانند: امور خیریه- آموزش- توسعه علمی- بهداشت و...

6- محدوده عمل محلی- ملی- جهانی

ویژگی های
موسسات
غیرانتفاعی
و خیریه ها:

نوع چهارم: مؤسسات غير انتفاعی و خیریه

یکی از انواع شرکت ها، مؤسسات غير انتفاعی و خیریه هستند. یک مؤسسه غير انتفاعی نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی **غير سود آور**، یعنی با هدفی **غير تجاری** شکل گرفته است. این مأموریت ها اغلب زمینه های **انسانی و اجتماعی** دارند؛ مانند **امور خیریه**، **آموزش**، **توسعه علمی** و **دینی**، **بهداشت و سلامت** و... . محدوده عمل آنها گاهی محلی و گاهی ملی و حتی جهانی است.

همین جاست ...
بهشت

برای تفکر و تمرین

برای هر یک از موارد زیر چه نوع کسب و کار (سازمان تولید) را توصیه می کنید؟

شرکتی جدید می خواهد مجموعه فروشگاه زنجیره ای از مواد غذایی سالم راه اندازی کند. **شرکت**

یکی از دانش آموختگان آشپزی می خواهد رستوران های زنجیره ای افتتاح کند. **شخصی**

نویسنده ای تصمیم می گیرد ادامه آخرین کتاب پرفروش خود را بنویسد. **شخصی**

گروهی از دوستان تصمیم می گیرند کسب و کاری بدون عبور از فرآیندهای قانونی طولانی آغاز کنند. **شرکت**

گروهی از کشاورزان می خواهند برای خرید کود، دانه و سایر مواد مرتبط به صورت عمده هزینه کنند و هزینه را در بین اعضا تقسیم کنند. **تعاونی**

گروهی از مهندسان جوان تصمیم گرفته اند لوازم خانگی با کیفیت بالا تولید کنند. **شرکت**

برای تفکر و تمرین

2- به نظر شما آقای محمدی (پدر امیرعلی و ستایش) سازمان تولید خود را باید بر چه مبنایی ترتیب بدهد تا از مشکلات فراوان مالی بیرون بیاید؟ آیا شما به او توصیه می کنید با شرایط موجود، یک موسسه خیریه نیز برای کارگزارانش ایجاد کند؟ دلیل شما چیست؟ **خیر**
زیرا ایجاد یک موسسه خیریه در عین حال که کاری خداپسندانه می باشد، هزینه ها را افزایش می دهد.

تحلیل کنید

- هر کدام از انواع کسب و کارهای شخصی و شراکتی و شرکتی و تعاونی و غیرانتفاعی، چه مزایا و معایبی دارد؟
- با توجه به ویژگی های شخصیتی خود و دوستانتان، کدام یک از انواع کسب و کارها (سازمان تولید) را برای فعالیت اقتصادی ترجیح می دهید؟

نوع کسب و کار	مزایا	معایب
شخصی	راه اندازی آسان، آزادی عمل، مالکیت کامل سود	بار سنگین مسئولیت، مشکل تأمین مالی
شرکتی	مسئولیت محدود، افزایش سرمایه، تخصصی تر شدن	هزینه های بیشتر، تقسیم سود
تعاونی	ایجاد فعالیت اقتصادی در مقیاس بزرگ	عدم تناسب رأی و میزان سهام
غیرانتفاعی و خیریه	اغلب اهداف انسانی و اجتماعی دارند، محدوده عمل وسیع	سودآور و تجاری نیستند

تشکر و سپاس از توجه تان

